

ORDRE D'ESTUDI TM-11021-A1

Actuacions de millora de l'evacuació i de l'accessibilitat de l'intercanviador de l'estació d'Urquinaona (L1 i L4 d'FMB)

L'objecte dels treballs és la definició i valoració a nivell de projecte constructiu de totes les actuacions necessàries per millorar l'evacuació, l'accessibilitat i l'alimentació elèctrica de l'intercanviador d'Urquinaona (L1 i L4 d'FMB).

1. Dades generals

Tipus d'estudi	Projecte Constructiu
Classe d'obra	Millora integral
Subclasse d'obra	Millora de l'accessibilitat

Línia
METRO - L1 Hospital de Bellvitge-Fondo METRO - L4 Trinitat Nova – La Pau

Estacions	Urquinaona
Municipis afectats	Barcelona
Comarques	Barcelonès
Pressupost previst (PEC amb IVA)	45.000.000 €
Òrgan redactor	Infraestructures de la Generalitat de Catalunya

Termini de redacció	12 mesos
Lliurament de maqueta	8 setmanes abans del lliurament definitiu

Cal fer informació pública	No
Responsable del seguiment del projecte	Maria Calix Obensa

2. Definició de les obres a estudiar

En aquest sentit, l'abast d'aquestes actuacions inclou:

- Remodelació, ampliació i modificació dels vestíbuls de L1 i L4.
- Remodelació de les andanes de L1 i L4.
- Millora de l'accessibilitat: Itinerari adaptat entre carrer i andanes, amb rampes i ascensors, inclòs el "gap" entre andana i cotxe.
- Millora de l'evacuació: Disminució del temps d'evacuació respecte la configuració existent i millora de la ventilació associada, incloent noves sortides d'emergència i pous de ventilació.
- Trasllat de la subcentral del vestíbul d'Urquinaona L4 si resulta necessari per a dur a terme les millores d'accessibilitat i evacuació.
- Reposicions i adaptacions d'afeccions a les instal·lacions d'FMB, ADIF i a tercers, provocats directament per l'obra.
- Definició d'actuacions en cas d'afectació de la muralla i bastions en l'àmbit del projecte.

El projecte ha d'incloure una definició completa de tota l'obra necessària per a assolir els objectius anteriors, en concret, si s'escau, de les següent parts:

- Enderrocs i desconstruccions
- Moviment de terres
- Sortides d'emergència, pous de ventilació
- Fonaments, murs i estructures
- Impermeabilitzacions, sanejament i drenatge
- Infraestructura (nova i adaptació de l'existent)
- Distribució interiors de sales tècniques i altres, revestiments, paviments, acabats i senyalètica (inclosa la d'emergència)
- Elements d'evacuació
- Ventilació (confort i emergència)
- Instal·lacions de detecció i de protecció contra incendis a tot l'intercanviador
- Instal·lacions no ferroviàries (adaptacions)
- Xarxa de terres úniques per a cada estació
- Renovació de l'enllumenat a tot l'intercanviador
- Elements electromecànics nous
- Control d'accessos derivats de l'actuació (noves i adaptació de les existents)
- Subministraments externs i escomeses per la nova actuació
- Reposició d'accessos, vials, instal·lacions i serveis afectats
- Mesures correctores d'impacte ambiental per l'actuació
- Auscultació i control d'infraestructures afectades
- Obres complementàries
- Arqueologia

3. Condicionants a tenir en compte

3.1 Antecedents

- Estudi d'Alternatives “Millora de l'Evacuació a totes les Estacions de la Xarxa d'FMB (L1, L2, L3, L4 i L5)”. Clau: EA-TM-04382, desembre 2005.
- Projecte constructiu “Actualització de l'adaptació a la normativa i millora de l'accessibilitat de l'intercanviador estació Urquinaona (L-1 i L-4 de l'FMB)”. Clau: TM-04400, setembre 2006.
- Projecte bàsic “Actuacions de millora de l'evacuació i de l'accessibilitat de l'intercanviador de l'estació Urquinaona (L-1 i L-4 de l'FMB)”. Clau: TM-11021, setembre 2013.
- Projecte executiu de “Reurbanització de la Via Laietana al Districte de Ciutat Vella, Barcelona. tram 1 Via Laietana des de Plaça Urquinaona fins al carrer Joaquim Pou tram 3 carrer Jonqueres.” Juny 2021, Ajuntament de Barcelona.
- Informe d'impacte sobre el patrimoni arqueològic. Clau IPAOR-3202, Maig 2021 Ajuntament de Barcelona, Districte de Ciutat Vella.

La documentació que es lliura com antecedents (EA, EP, EI, PB, PC, etc..) s'ha de considerar a tall d'exemple, i les seves solucions o definicions de traçat i/o geomètriques, no seran necessàriament les que es desenvolupin al projecte constructiu, podent variar, per la qual cosa, es redactarà un estudi d'alternatives, de les quals, es desenvoluparà la validada pels òrgans competents.

3.2 Paràmetres i criteris de disseny

3.2.1 Criteris generals de disseny:

- Compliment normativa o recomanacions de seguretat i d'evacuació en situació d'emergència
- Compliment normativa accessibilitat PMR (on sigui aplicable)
- Compatibilitat amb la urbanització i serveis urbans existents
- Minimitzar afeccions a l'explotació
- Minimitzar afeccions a tercers (vianants, trànsit, serveis urbans)
- Minimitzar cost i termini d'execució de l'obra
- Minimitzar temps de recorregut del viatger entre el carrer i l'andana

3.3 Normativa genèrica

Es tindrà en compte, i a mode enunciatiu i no limitatiu, i en tot allò que sigui de la seva aplicació (total o parcial), la següent normativa genèrica:

- Plec per a la redacció de projectes constructius d'obres ferroviàries d'Infraestructures.cat inclòs estudis seguretat i salut (Obra Civil) i control qualitat, normatives i memoràndums d'FMB en vigor.

- Especificació tècnica de interoperabilitat relativa a les «persones de mobilitat reduïda» als sistemes ferroviaris transeuropeos convencional y de alta velocidad convencional y de alta velocidad 2008/164/CE (CCE, 2007)
- Llei 20/1991 de 25 de Novembre de promoció de l'accessibilitat i de supressió de barreres arquitectòniques i d'aprovació del Codi d'accessibilitat (Decret 135/1995 de 24 de Març, i proposta de modificació de 30 de Setembre de 1999)
- DECRET 209/2023, de 28 de novembre, pel qual s'aprova el Codi d'accessibilitat de Catalunya.
- Orden TMA/851/2021, de 23 de julio, por la que se desarrolla el documento técnico de condiciones básicas de accesibilidad y no discriminación para el acceso y la utilización de los espacios públicos urbanizados.
- RD 1544/2007, de 23 de novembre, pel que es regulen les condicions bàsiques d'accessibilitat i no discriminació per l'accés i utilització dels modes de transport per persones amb discapacitat (Ministerio de la Presidencia, 2007).
- RD 314/2006, de 17 de març, pel que s'aprova el Código Técnico de la Edificación (normativa de referència).
- RD 470/2021, de 29 de juny, pel que s'aprova el Código Estructural.
- Llei 4/2006, del 31 de març, ferroviària.
- Llei 3/2007, del 4 de juliol, de l'obra pública.
- Normes Tècniques sobre seguretat contra incendis a la Xarxa Ferroviària Soterrada a Catalunya (Generalitat de Catalunya 1997 i esborrany 2015)
- Llei 3/2010, de 18 de febrer, de prevenció i seguretat en matèria d'incendis en establiments, activitats, infraestructures i edificis.
- Ordre INT/323/2012, d'11 d'octubre, per la qual s'aproven les instruccions tècniques complementàries del Document Bàsic de Seguretat en cas d'Incendi (DBSI) del Codi Tècnic de l'Edificació (CTE).
- Ordre INT/324/2012, d'11 d'octubre, per la qual s'aproven les instruccions tècniques complementàries genèriques de prevenció i seguretat en matèria d'incendis en establiments, activitats, infraestructures i edificis
- NFPA 130 Standard for Fixed Guideway Transit and Passenger Rail Systems
- Decret 176/2009, de 10 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei 16/2002, de 28 de juny, de protecció contra la contaminació acústica, i se n'adapten els annexos

També serà d'aplicació tota la nova normativa o modificació de l'existent, que entri en vigor durant la redacció del projecte.

3.4 Instruccions particulars

El contingut del projecte constructiu ha d'incloure, sense caràcter limitatiu, els estudis específics següents, per tal de justificar la solució projectada:

- Estudi de demanda i funcionalitat de l'intercanviador d'Urquinaona (L1 i L4).
- Estudi de diferents alternatives per a millorar l'accessibilitat i l'evacuació de l'intercanviador d'Urquinaona (L1 i L4).
- Estudi d'adequació de la solució proposada a l'esborrany de normes tècniques sobre seguretat contra incendis a la xarxa ferroviària soterrada de Catalunya (redactat al 2015) i a l'NFPA Standard for Fixed Guideway Transit and Passenger Rail Systems.
- Simulacions numèriques i gràfiques d'evacuació de l'estació en situació normal (hora

punta) i en situació d'emergència.

- Estudi d'optimització de recorreguts i medis de transport vertical, mitjançant simulacions numèriques amb teoria de cues i gràfiques de l'accés i sortida del passatge. Optimització funcional i econòmica (d'instal·lació i d'operació).
- Atès que les estacions d'Urquinaona no disposen de pous de ventilació. Estudi d'alternatives de creació de nous pous de ventilació d'estació i túnel, i projecte constructiu de la solució adoptada.
- D'acord al punt anterior, simulacions numèriques i gràfiques de ventilació en confort i en emergència en túnel, estacions, sortides d'emergència i tallers i cotxeres (1D + CFD). Disseny prestacional de mesures contra incendis i d'evacuació (PBD-4). Certificació de verificació de disseny prestacional basat en simulació computacional (PBD). El certificat l'ha d'acreditar una entitat independent especialitzada.
- Estudi de generació de nous espais aprofitant les obres de l'abast d'aquesta OE.
- Estudi d'Arquitectura amb perspectiva de Gènere.
- Afeccions a TMB de l'explotació ferroviària i a les instal·lacions actuals, definides i acotades en l'espai i en el temps, amb proposta d'actuacions i/o reposicions. Cal informe per part de TMB.
- Afeccions a ADIF de l'explotació ferroviària i a les instal·lacions actuals, definides i acotades en l'espai i en el temps, amb proposta d'actuacions i/o reposicions. Cal informe per part de ADIF.
- Afeccions al trànsit viari i de vianants, i en general a l'espai urbà (paviments, jardineria, clavegueram, etc.) definides i acotades en l'espai i en el temps, amb proposta de reposicions. Cal informe per part de l'Ajuntament de Barcelona.
- Estudi de les afeccions a la mobilitat per l'execució de les obres.
- Afeccions als serveis de companyies subministradores, definides i acotades en l'espai i en el temps. Informe valorat per part de les companyies subministradores, de les reposicions i nous subministraments.
- Vistes interiors i exteriors de la nova infraestructura (situació actual i situació de projecte).
- Estudi de sistemes, processos i fases constructives, i la seva afecció en superfície i en el temps.
- Estudi de sorolls i de vibracions en fase obra. Estudi per cadascun dels àmbits d'obra.
- Estudi de sorolls i de vibracions en fase d'explotació. Estudi per cadascun dels àmbits d'obra.
- S'inclourà definició de les mesures correctores necessàries en fase d'obra i en fase d'explotació. Separata del projecte per tramitació de la resolució de suspensió provisional dels objectius de qualitat acústica.
- Estudi de ventilació de confort i d'emergència a les estacions.
- Separata per a sol·licitud de l'informe previ de prevenció d'incendis a la Direcció del Servei de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvament de l'Ajuntament de Barcelona.
- Estudi de situacions provisionals i del procés constructiu (infraestructura i instal·lacions), amb diagrames "espai-temps"
- Estudi geològic-geotècnic.
- Comprovació estructural i modelització del terreny per mètodes numèrics en 3D, amb anàlisi tenso-deformacional, de moviments i dels danys en edificis i infraestructures.
- Estudi de gestió de residus
- Sistema d'Avaluació d'Inversions en Transport (SAIT). Aquesta metodologia es pot obtenir a través de l'enllaç següent:

http://territori.gencat.cat/ca/03_infraestructures_i_mobilitat/carreteres/SAIT/.

- Estudi de procedència de materials i situació d'abocadors
- Estudi d'implementació de mesures de protecció per evitar exposicions de la població al radó.
- Anàlisi de les emissions. Caldrà analitzar amb detall el volum, en tones, dels gasos efecte hivernacle emesos o estalviats per l'execució d'aquesta actuació. Tenint en consideració la construcció de l'obra, el manteniment de la infraestructura, l'operació dels serveis i l'impacte pels canvis de mobilitat dels usuaris.
- En fase de redacció de projecte, l'execució de cales de reconeixement de serveis o de sondejos, es realitzarà un control arqueològic durant els treballs de moviments de terres. El seguiment arqueològic durant l'execució dels treballs, es farà sota la direcció d'un arqueòleg, amb la corresponent autorització de la Direcció General del patrimoni Cultural.

Treballs de seguiment arqueològic amb la realització de rases/cales arqueològiques de sonatge, que comporta la necessitat de realitzar la vigilància arqueològica de les feines que s'hi desenvolupin a la zona i, en concret, de les tasques a realitzar durant la campanya geotècnic afectada pel Projecte.

Aquests treballs inclouen la tramitació administrativa, treballs de camp, realització de cales de reconeixement amb documentació arqueològica, Memòria tècnica, segons normativa de la Direcció General del Patrimoni Cultural de la Generalitat de Catalunya (Decret 78/2002, de 5 de març, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic de Catalunya / DOGC 3594, de 13-05-2002) i registre de la memòria final. El redactor haurà d'incloure al projecte tots els treballs necessaris, tant tècnics com econòmics, pel correcte seguiment arqueològic.

3.5 Instruccions BIM

Per redactar aquest encàrrec s'utilitzarà la metodologia i tecnologia BIM com a mínim per:

- Visualitzar la solució i facilitar la interpretació i comunicació del projecte, tot generant plànols més coherents, analitzant els punts crítics del projecte i identificant i ubicant elements/material dins de l'edifici/infraestructura per a prendre decisions.
- Garantir la coordinació entre disciplines del procés de disseny i constructiu, tot detectant els problemes potencials de forma anticipada i la resolució de problemes de coordinació entre disciplines, lots i/o oficis.
- Facilitar la traçabilitat de l'avanç del projecte, fent el seguiment del desenvolupament del projecte, analitzant les propostes de canvi, identificant clarament la zona afectada, millorant la traçabilitat de les decisions de canvi i gestionant l'arxiu de documents del projecte, relacionant-los entre sí.
- Controlar l'estimació de pressupost durant tot el procés, verificant els amidaments en les diferents fases del projecte.
- Assegurar el lliurament d'informació certa i fiable adequada a les necessitats de les diferents fases de l'actuació, tot identificant i ubicant elements/materials dins de l'edifici/infraestructura i facilitar la transferència d'informació de projecte als diferents actors que participen en el disseny, licitació, execució i operació de l'actuació.

En el marc de la redacció d'aquest encàrrec s'estudiarà utilitzar la metodologia i tecnologia BIM per tal de donar compliment i facilitar la comprovació del paràmetres, criteris de disseny, normativa i instruccions particulars.

3.6 Instruccions pel lliurament

La documentació definitiva del projecte caldrà que sigui estructurada per a poder licitar les obres per lots, si ho requereix Infraestructures.cat i/o la DGIM. La forma d'estructurar-ho es definirà durant la redacció del projecte.

Caldrà contemplar la possibilitat de segregar el projecte per àmbits, corresponents a cadascuna de les estacions o vestíbuls, generant projectes constructius independents, les obres dels quals podran ésser licitades de forma segregada. Es decidirà durant la redacció del projecte.

Durant el desenvolupament dels treballs es redactaran els informes, estudis i documents necessaris al respecte.

No es podrà tancar el projecte fins assolir les limitacions pressupostàries i vigents de terminis durant la redacció del projecte.

Vist i plau,
Pedro Malavia Cuevas
Subdirector general de Projectes i Obres

Signat electrònicament

David Prat Soto
Director general d'Infraestructures de Mobilitat

Signat electrònicament